

Construir l'espai nacional de comunicació

Ones hertzianes per vertebrar la nació

CATALA RAC

Malgrat deu anys de silenci mass-mediàtic, el rock català ha ressorgit amb força per ajudar a vertebrar, des del món de la cultura i l'espectacle, la nostra realitat nacional. Una realitat tossuda de manera directament proporcional als esforços d'Espanya i França per amagar-la. Una realitat que, en el llindar del segle XXI, necessita per desenvolupar-se en plenitud d'uns mitjans de comunicació al seu servei.

Allò que els espanyols havien tolerat durant el franquisme, una certa presència de les llengües i cultures de l'estat no espanyoles compartint un marc cultural comú, un cop assolida la democràcia de sobte va esdevenir una circumstància mo-
lesta.

Les millors actuacions del rock nacional i internacional a Sputnik Concert, de Televisió de Catalunya.

Així fou com durant més de deu anys, del 1978 al 1989 va semblar, si més no públicament, que la música catalana en general, i el rock en particular, no havia existit mai. La pràctica totalitat dels mitjans de comunicació, i en especial els audiovisuals, van iniciar, coincidint amb la transició política a l'Estat espanyol, una mena de boicot mai proclamat als interprets i grups de música d'expressió catalana.

Aquesta situació no va millorar ni solament amb la creació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) i la posada en marxa de les emissores de televisió TV3, i de ràdio Catalunya Ràdio i Ràdio Associació de Catalunya (RAC). Davant la trista realitat de disposar d'uns mitjans de comuni-

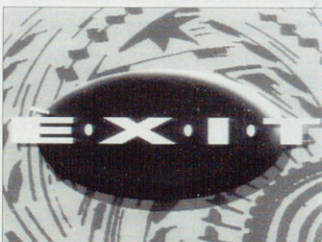
cació propis, però sense voluntat de construir un espai comunicacional, lingüístic i cultural, d'àmbit nacional, l'abril del 1985 neix el primer intent de crear una associació de defensa i promoció de la música catalana. El "Col·lectiu de Cançó catalana", fundat per l'ex-mànager Josep Porter i Moix, el cantautor Miquel Pujadó i el periodista Xevi Planas, fou l'inici d'un front comú per defensar els interessos dels cantants en llengua catalana. Però no fou fins el febrer del 1989 que els màxims implicats, els propis professionals músics s'agrupaven en una associació per defensar els seus interessos: l'Associació de Cantants i Interprets professionals en llengua Catalana (ACIC), que resumia en un manifest les seves reivindicacions concretades en un primer moment en la realització d'una campanya destinada a normalitzar la presència de la música autòctona catalana en totes les emissores depenents de la CCRTV, constatant l'absolut menyspreu amb què es tractava la música interpretada en català, incomplint a més amb la Llei de creació de la CCRTV on es parlava de la promoció de la llengua i cultura catalanes. Només cal saber que en l'argot de Catalunya Ràdio i la RAC els discos de música catalana se'ls anomenava "pedres".

Uns mesos més tard, veient que el silenci era la resposta a les seves demandes, els cantants catalans, agrupats a l'ACIC, es varen tancar a

Cliptoman, el programa de videoclips més eclèctic de Televisió de Catalunya.

les dependències de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya, per cridar l'atenció de l'opinió pública. La Generalitat finalment acceptà les mesures proposades per l'ACIC i encetà una campanya de promoció de la música interpretada en català a la RAC, Catalunya Ràdio, TV3 i al futur Canal 33, amb l'augment dels programes dedicats a la música catalana, en els seus més variats estils, i amb la implantació de la discriminació positiva per la música interpretada en llengua catalana, assegurant així una quota mínima d'emissió. En base a aquest acord es creà també l'oficina Ressons al capdavant de la qual es col·locà a l'ex-cantautor Ramon Muntaner, que començà una política d'ajuts a grups per l'edició de discos i creació de video-clips i organitzà un circuit estable d'actuacions al Teatre Regina de Barcelona. Totes aquestes mesures que aparentment havien d'afavorir als autors de cançó, majoritaris a l'ACIC, foren de fet la clau que obrí la porta a la popularitat dels grups de

Exit, una oportunitat perquè els grups novells es donin a conèixer des de Televisió de Catalunya

rock de comarques que feia temps que tocaven i que eren prou coneguts, tant als mitjans de comunicació locals (ràdios i premsa escrita) com en els bars de les pròpies poblacions, on tenien un coixí important de públic que feia córrer cintes de maquetes de les seves cançons.

Però, a banda de les emissores institucionals, la resta de mitjans de comunicació s'ho miraven amb recel, desconfiança i rebuig, ignorant, quan no desqualificant, el rock català del moment. Cal denunciar el paper de la premsa de Barcelona que, a diferència de la comarcal, es dedicà a estigmatitzar i ridiculitzar l'esforç d'aquests grups, mediatitzats per una estricta militància espanyola. Però amb el temps fins i tot les emissores comercials i la premsa escrita en llengua castellana, no han tingut més remei que rendir-se a l'evidència de la nova realitat musical del país, i emetre i parlar positivament del nou rock català.

Malgrat que alguns mitjans audiovisuals propis, com la ràdio i la televisió valenciana Ràdio 9 i Canal 9, encara siguin presoners d'uns continguts absolutament espanyols, emissores com Canal 33, TV3, RAC, Catalunya Ràdio, que es capten pràcticament a tota la nació, trobades com l'Altaveu a Sant Boi de Llobregat, el Mercat de Música Viva de Vic, el Tirant de Rock a València i Ciutat de Mallorca, estant ajudant a bastir, en major o menor mesura per primer cop en la nostra història un espai comunicacional català, si més no lingüístic i cultural.

Un espai que no hem d'oblidar sempre serà anormal fins que no s'imposi la normalitat monolingüística oficial, la normalitat del nostre Estat.